

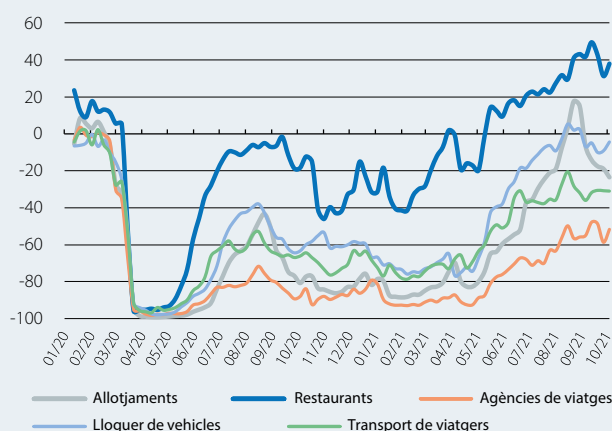
Una prometedora collita estiuenca per al turisme espanyol

La situació del sector turístic espanyol¹ ha millorat de forma molt significativa durant els mesos d'estiu i ha superat les previsions d'una bona part de les empreses del sector. La vacunació d'una gran part de la població, la posada en marxa del Certificat Digital COVID de la UE, la gran demanda turística embassada i la moderació de les restriccions a l'hoteleria han estat els factors que han donat suport a una recuperació molt important i necessària per al sector i han establert unes bases més sòlides de cara als propers trimestres.

Els indicadors de demanda turística ja van mostrar un punt d'inflexió clar durant el 2T, amb el final de l'estat d'alarma al començament de maig i amb l'aprovació del Certificat Digital COVID de la UE just al final del trimestre. D'aquesta manera, durant els mesos de juliol i d'agost, la demanda turística va guanyar un gran dinamisme: les pernотacions de turistes van passar de caure el 81% a l'abril en relació amb el mateix mes del 2019 al 22% a l'agost. La millora dels registres va ser fruit de l'extraordinari comportament de la demanda turística domèstica, que va assolir un nivell el 12% superior a l'observat a l'agost del 2019, secundada per l'efecte de la demanda captiva.² Per la seva banda, la demanda internacional va millorar de forma notable, però

Indicador CaixaBank de consum

Variació en relació amb la mateixa setmana del 2019 (%)

Nota: L'indicador inclou la despesa presencial amb targetes efectuada als TPV de CaixaBank en funció del tipus de comerç.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

amb diferències molt marcades en funció del país d'origen. El turisme provinent de la UE va registrar una caiguda del 37% en relació amb l'agost del 2019 (el -88% a l'abril), mentre que les arribades de turistes extracomunitaris van tancar l'agost amb caigudes encara molt significatives (el -69%).

Despesa turística amb targeta en funció del país d'origen

Variació en relació amb el mateix període del 2019

		2020	Abr.-21	Maig-21	Juny-21	Jul.-21	Ag.-21	Set.-21	
Potencial de recuperació	Turistes domèstics	-32%	-40%	-5%	12%	14%	19%	17%	
	Turistes internacionals	-63%	-68%	-55%	-48%	-29%	-17%	-14%	
	Curt termini	França	-51%	-64%	-29%	-24%	-14%	-10%	-8%
		Alemanya	-62%	-54%	-23%	-23%	-7%	-5%	-1%
		Països nòrdics	-72%	-81%	-70%	-59%	-36%	-21%	-12%
		Països Baixos	-62%	-68%	-53%	-28%	-9%	22%	29%
		Itàlia	-64%	-64%	-54%	-44%	-37%	-34%	-27%
		Bèlgica	-55%	-68%	-32%	-27%	-7%	1%	12%
		Suïssa	-60%	-42%	-17%	-16%	16%	22%	7%
		Irlanda	-74%	-77%	-76%	-73%	-53%	3%	8%
		Portugal	-57%	-70%	-30%	-32%	-34%	-26%	-8%
	Mitjà termini	Regne Unit	-64%	-80%	-79%	-69%	-39%	-24%	-21%
		EUA	-72%	-76%	-72%	-63%	-39%	-22%	-26%
		Latam i Canadà	-67%	-72%	-72%	-68%	-50%	-34%	-25%
Llarg termini	Rússia	-69%	-61%	-69%	-75%	-78%	-75%	-69%	
	Resta del món	-74%	-81%	-78%	-77%	-62%	-59%	-52%	

Nota: Despesa als TPV de CaixaBank efectuada per targetes estrangeres i per targetes espanyoles fora dels llocs habituals de consum (residència, lloc de treball, etc.), corregida per la penetració dels TPV de CaixaBank a cada municipi.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

1. Per a més detalls sobre la situació i les perspectives del sector turístic, vegeu l'Informe Sectorial de Turisme 2S 2021, publicat a la nostra web: <https://www.caixabankresearch.com>.

2. El canvi de destinacions a l'estranger per destinacions a Espanya arran de les traves frontereres encara latents en molts països. Segons la dada més recent de l'Enquesta de turisme de residents (FAMILITUR) de l'INE, només el 10% de la despesa efectuada per residents a Espanya es va efectuar a l'estranger al juny d'enguany, en relació amb el 32% del juny del 2019.

Les bones dades de demanda a Espanya han anat acompanyades per una disminució important de les empreses turístiques que romanien inactives o tancades, en especial al sector hotelier. Segons l'enquesta d'ocupació hotelera, a l'agost del 2021, es van registrar el 13% menys d'establiments hotelers oberts que a l'agost del 2019, la qual cosa implica una recuperació molt vigorosa, si la comparem amb la caiguda del 40% del nombre d'establiments oberts patida en la mitjana del 2020.

La recuperació dels preus turístics ha mostrat senyals mixtos. Així, els preus hotelers, mesurats a través de l'ADR (tarifa mitjana diària per habitació), es van col·locar, a l'agost, el 5,2% per damunt del mateix mes del 2019. Per la seva banda, segons les dades de l'índex de preus del consumidor de l'INE, el sector de la restauració ha mantingut un nivell de preus molt similar al del 2019 des de la irrupció de la pandèmia de COVID-19, mentre que el sector del transport aeri encara sosté un ajust de preus destacable des de l'inici de la pandèmia.

El que ens diu el big data sobre la situació del sector turístic

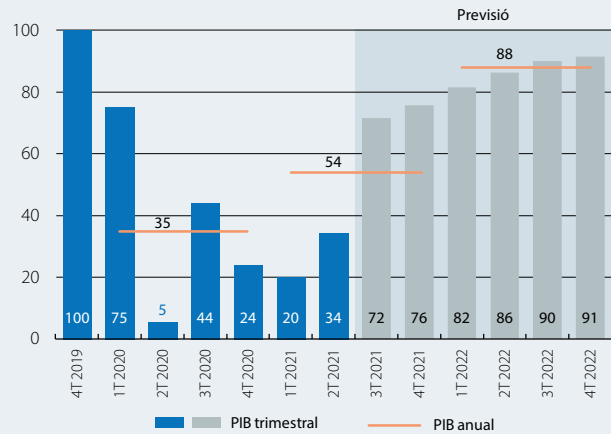
L'indicador de despesa amb targeta als TPV de CaixaBank per branca d'activitat turística que mostrem al primer gràfic reflecteix unes certes particularitats entre branques. La despesa amb targeta en allotjaments (hotels, càmpings i similars) va millorar de forma extraordinària durant l'agost i es va situar el 6% per damunt del registre de l'agost del 2019, tot i que, al setembre, s'ha observat un refredament moderat al sector, que ha passat a caure el 16% en relació amb el mateix mes del 2019. Per la seva banda, la despesa en restauració s'ha mantingut molt per damunt de la del 2019, amb un creixement del 41% al setembre.³ La resta de comerços vinculats al turisme presenta grans diferències d'intensitat en la recuperació. En aquest sentit, cal destacar el cas dels pagaments en agències de viatges, que s'han mantingut molt deprimits durant la temporada d'estiu.

D'altra banda, les dades de pagaments amb targeta als TPV de CaixaBank en funció del país d'origen ens permeten caracteritzar els mercats emissors segons el potencial de recuperació que han mostrat fins al setembre. Així, el turisme domèstic confirma la recuperació completa. Els mercats emissors de la UE es van acostar de forma molt apreciable als nivells de despesa observats en el mateix període del 2019 i, fins i tot, en alguns casos, els van superar. Això, combinat amb la tendència de millora que es manté al setembre, apunta a una possible recuperació a

3. Cal assenyalar que l'indicador de consum basat en els pagaments amb targeta als TPV de CaixaBank estima una evolució més positiva del consum que la del consum real, a causa de l'efecte que té el major ús de la targeta com a mitjà de pagament després de la irrupció de la COVID-19. Per exemple, segons les dades de la xifra de negoci que va publicar l'INE per al mes de juliol, els allotjaments i els restaurants van registrar, respectivament, una caiguda de la facturació del 32% i del 20% en relació amb el juliol del 2019, mentre que, en el mateix període, els pagaments als TPV de CaixaBank en allotjaments van caure el 26% i en restaurants van créixer el 24%.

Evolució del PIB turístic

Índex (100 = 2019)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE.

curt termini. D'altra banda, observem el Regne Unit, una mica més endarrerit del que s'esperava, juntament amb els EUA, el Canadà i Llatinoamèrica, que mostren una tendència de millora molt clara. Finalment, a la resta de mercats emissors, s'observa una recuperació més feble.

Previsions de CaixaBank Research per al sector turístic a Espanya

Fins al final d'enguany, esperem que: (i) la despesa turística internacional continuï avançant, amb el suport de la recuperació del turisme de la UE i de la millora del britànic, i (ii) la despesa dels turistes domèstics mantingui els nivells pre-COVID. Així, estimem que el PIB turístic creixerà el 55%, de manera que se situaria en el 54% del nivell del 2019.

De cara al 2022, esperem que la despesa dels turistes internacionals es dupliqui, gràcies a la normalització del turisme de la UE i a la recuperació dels mercats del Regne Unit i de les Amèriques, principalment els EUA i el Canadà. Pel que fa al turisme domèstic, esperem que la demanda captiva continuï mantenint la despesa dels turistes espanyols en nivells una mica superiors als del 2019. Amb això, esperem que el PIB turístic del 2022 se situï en un nivell del 88% en relació amb el del 2019 i registri un creixement del 63% anual.

Amb aquestes perspectives, esperem que l'exercici 2022 vagi acompanyat d'una normalització de la rendibilitat del sector. Malgrat això, el paper de la política econòmica en els propers mesos continuarà sent clau a través, entre altres eines, dels ERTO i de la gestió del Fons de Suport a la Solvència d'Empreses Estratègiques. A més a més, una gestió àgil i eficaç dels fons Next Generation EU (NGEU) també serà important a l'hora de sufragar inversions en digitalització, en sostenibilitat i en millora d'infraestructures, que, en l'actualitat, són difícilment assumibles per una indústria turística molt danyada, però que seran molt necessàries per sortir d'aquesta crisi mantenint el nostre estatus com a destinació turística més competitiva del món.

Javier Ibáñez de Aldecoa Fuster